

Uutisuutu

Toimittanut Ville Hänninen

Matti Hagelberg sai toukokuussa Seriefrämjandetin, Suomen sarjakuvaseuran ruotsalaisen vastineen, myöntämän Urhunden-palkinnon viime vuoden parhaasta albumista. Holmenkollen päihitti radin katsannossa muun muassa Carl Barksin ja Jasonin.

Hagelberg on muutenkin näkynyt maailmalla. Ranskalainen L'Association-kustantamo julkaisi keväällä Holmenkollenin ranskannoksen. Myös Korealaisissa Yahoo-antologiassa on julkaistu tämän vuoden aikana Hagelbergiä.

© Jukka Heiskanen

Matti Hagelberg matkalla vastaanottamaan Urhunden-palkintoaan Tukholman Serieteketissä.

Aikaisemmin Urhunden-palkinto on myönnetty suomalaiselle kerran. Kati Kovács sai Urhundenin vuonna 1998, albumistaan Karu Cell.

Parhaan ruotsalaisen albumin palkinnon sai Joanna Rubin Dranger albumistaan Fröken Märkvärdig Och Karriären, joka on itsenäinen jatko-osa suomennetullekin menestysalbumille Neiti Pelokas Ja Rakkaus.

Kuvataiteen näyttöapurahat on jälleen myönnetty. Sarjakuvantekijöistä 7 000 euron apurahan saivat tänä vuonna Ari

Pecos Bill taltuttaa tamman.

Kutila ja Christer Nuutinen. Sarjainfo onnittelee.

Elokuussa ilmestyy kauan odotettu 11. **Mämmilä-albumi**. Tarmo Koivisto on piirtänyt sen ensimmäisen kerran suoraan albumiksi. Etukäteen jännittäväntä lienee vertailla uutta Mämmilää vanhoihin ja pohtia, miten alkuperäisen julkaisufoorummin (HS:n kuukausiliite) katoaminen on vaikuttanut kerrontaan. Muita syksyn kotimaisia albumintekijöitä ovat näillä näkymin ainakin Heikki Paakkanen, Sari Luhtanen ja Tiina Paju, Juba, Ilkka Heilä, Terhi Ekebom, Jenni Rope, Hannu Lukkarinen, Maria Hakkarainen ja Jarmo Mäkilä.

Mäkilän Daydreamer-albumin originaaleja on muuten esillä Amos Anderssonin museossa elokuusta lähtien.

Martin Kellermanin Rocky on Ruotsin suosituimpia sarjakuvia. Sarjaa ei ole suomennettu, mutta siitä huolimatta Svenska Teatern on tehnyt siitä näytelmän, joka saa ensi-iltansa syyskuussa. Viimevuotisen Arne Ankan suosio lienee myötävaikuttanut projektin toteutumiseen.

Myös **Turun kaupunginteatteri** suunnittelee näytelmää, Viivisti ja Wagnerista. Käsikirjoitus on Juban itsensä tekemä ja ohjaus Hannu Raatikaisen. Ensi-ilta on 6. syyskuuta. "Paperilla seikkailevat sarjakuvahahmot tulevat lihaksi ja nousevat hetkeksi näyttämölle. Tässä näytelmässä ei ole sanomaa eikä viliaikaa", julistaa turkulaisten mainosbrosyyri.

Pecos Bill -lehti on alkanut ilmestyä uudelleen. Täysin yllättäen lehtipisteisiin huhtikuussa tupsahtaneen lehden ensimmäinen numero on vuosittainen numero vuodelta 1953. Lehtä kustantaa Jarkko Artkosken yritys nimeltä Interglyph. Artkoski on edesmennyt, Pecos Billiä kustantaneen Artkon omistajasukua alenevassa poskessa.

Pecos Bill ilmestyi eri formaateissa ja useiden eri kustantajien toimesta vuosina 1953-1974. Uusi tuleminen jäänee lyhytikäiseksi. Ainakin varsin epäammattimaisen kuvan julkaisusta antaa se,

että siitä puuttuvat lainvastaisesti kustantajan nimi ja painopaikka. Minkäänlaisia yhteystietojakaan lehdessä ei ole.

Karri Laitinen on saanut Suomen Kulttuurirahaston Pohjois-Savon rahastolta 8 500 euron apurahan sarjakuva-albumin käsikirjoittamiseen ja piirtämiseen. Sarjainfo onnittelee lehden entistä taitajaa.

Katja Tukiasta julkaistaan kansainvälisessä Rosetta-antologiassa. Alternative Pressin kustantamassa albumissa nähdään pätkä uunituoreesta Postia Intiasta -albumista. Muita tekijöitä Ng Suat Tongin toimittamassa albumissa ovat muun muassa M.S. Bastian, Danijel Zezelj, Tobias Schalken, Ulf K., James Kochalka, Dave Kuper ja Tom Hart. Albumi julkaistaan Small Press Expo-tapahtumassa syyskuun alussa.

Jyrki Pitkä on saanut 1500 euron apurahan 20-minuuttisen Octobriana ja Leninin sormi -elokuvan tekemiseen. Elokuvan pääosassa on Noora Piili. Käsikirjoitus on Juhana Rynnäsen ja ohjaus Pitkää. Juonen kehittelyyn ja dialogin tekemiseen on osallistunut myös pitkän linjan Octobriana-entusiastina tunnettu Reima Mäkinen, joka on aiemmin tehnyt Timo Niemen kanssa albumin Octobriana ja helvetin X piiri (Tampereen sarjakuvaseura, 1992).

Tsekkiläisen Petr Sadeckyn luomasta hahmosta on suunniteltu elokuvaa ennenkin. Vuonna 1974 David Bowie suunnitteli tuottavansa Octobriana-elokuvan, jonka pääosissa olisivat olleet Amanda Lear ja Ziggy Stardust. Lisätietoja mystisestä hahmosta löytyy sivulta www.nic.fi/kuvagra/octobriana ja elokuvan traileri on puolestaan sivulla www.octobriana.net

Amerikkalaisen sarjakuvateollisuuden Oscarit, **Harvey-palkinnot**, on jälleen jaettu. Tärkeimmät palkinnot pokkasi tänä vuonna 100 Bullets-sarjan tiimi. Brian Azzarello palkittiin parhaana käsikirjoittajana ja Ed Rizzo parhaana piirtäjänä. Sarja sai myös parhaan jatkuvajuonisen/minisarjan Harveyn. Muita palkintorohmuja olivat aiemmilla

vuosilta tutut nimet, Daniel Clowes ja Chris Ware.

Daniel Clowesia ollaan julkaisemassa suomeksi, vihdoinkin. Kunhan vain Terry Zwigoffin ohjaama Ghost World löytää tiensä Suomeen, samalla ilmestyy myös alkuperäinen albumi. Ghost Worldin julkaisee Kari Heikosen BV2 Productions. Heikonen on aikaisemmin kunnostautunut muun muassa sarjakuvien kääntäjänä ja tekijänä. Musiikkiväki puolestaan tuntee miehen legendaarisesta Bad Vugum -levyyhtiöstä.

Kohtalaisen hyvin lippuluukuilla menestyneen ja jopa Oscar-ehdokkaaksi ("Best Adapted Screenplay") päätyneen Ghost Worldin ansiosta Clowesin elokuvaura jatkuu. Parhaillaan hän tekee käsikirjoitusta elokuvaan Art School Confidential. Elokuva perustuu useisiin Eightball-lehden tarinoin ja sen ohjaa jälleen Zwigoff.

Chris Waren toinen sarjakuva-albumi, Quimby the Mouse, ilmestyy heinäkuussa. Näillä näkymin helmikuussa 2003 puolestaan näkee päivänvalon Acme Novelty Library #16, jossa Ware aloittaa eri amerikkalaisiin kaupunkilehtiin piirtämänsä Rusty Brown -tarinan julkaisemisen lehtimuodossa. Muista Waren sarjakuviin liittyvistä projekteista mainittakoon graafinen suunnittelu Drawn & Quarterlyn tuluviin Gasoline Alley -kokoelmiin sekä Fantagraphicsilta huhtikuussa ilmestyneeseen Crazy Kat #10 -albumiin, johon on koottu vuosien 1925-1926 sarjoja. Eclipsen konkurssin jälkeen Fantagraphics otti vastatakseen Crazy Katin täydellisestä julkaisemisesta albu-

Ghost World ilmestyy vihdoinkin suomeksi.

mimuodossa. Seuraava albumi ilmestyy marraskuussa.

Visavuoren Kari-paviljongissa on vielä syyskuun loppuun asti avoinna Ola "Fogeli" Fogelbergin näyttely. 23. toukokuuta avatussa näyttelyssä on esillä kuusi Pekka Puupää -originaalia sekä yksi Janne Ankkanen -originaali. Jos määrät tuntuvat pieniltä, niin pitää muistaa, että originaaleja on ylipäätään säilynyt verraten vähän. Sarjakuvien ohella näyttelyssä on Fogelbergin piirroksia, karikatyyreja ja julisteita.

Joe Saccon War Junkie -albumi ilmestyy joulukuussa laajennettuna versiona ja uudella nimellä, Notes from a Defeatist. Albumissa tulee olemaan huomattavasti alkuperäistä enemmän materiaalia lehdistä Yahoo ja Focus on the Genius That I, Joe Sacco. Parhaillaan Sacco työstää jatkotarinaa muutaman vuoden takaiselle Soba-lehdelle.

Ranskassa Sacco sai huomiota, kun juutalaistyönantajien liitto lähetti jät-

timäiselle FNAC-kirjakauppaan kirjeen. Siinä vaadittiin FNACia vetämään myynnistä Joe Saccon Palestine-reportaasi-albumit. FNAC ei taipunut painostuksen edessä, vaan albumit saa edelleen sen myymälöistä.

Sam Raimin uuden Hämähäkkimies-elokuvan vuoksi kaikilla taitaa olla jo nyt silmät ja suut täynnä Hämäriä. Kannattaa silti tutustua Peter Baggen kynäilemään ja piirtämään Hämähäkkimies-lehteen. The Megalomaniacal Spider-man # 1 on hervoton, vanhojen Mad-tarinoiden tavoin rullaava ilotelu. Verkonpunoja sivuhahmoineen saa kyytiä aiheeseen selvästi rakkaudella suhtautuneelta Baggelta.

© Peter Bagge

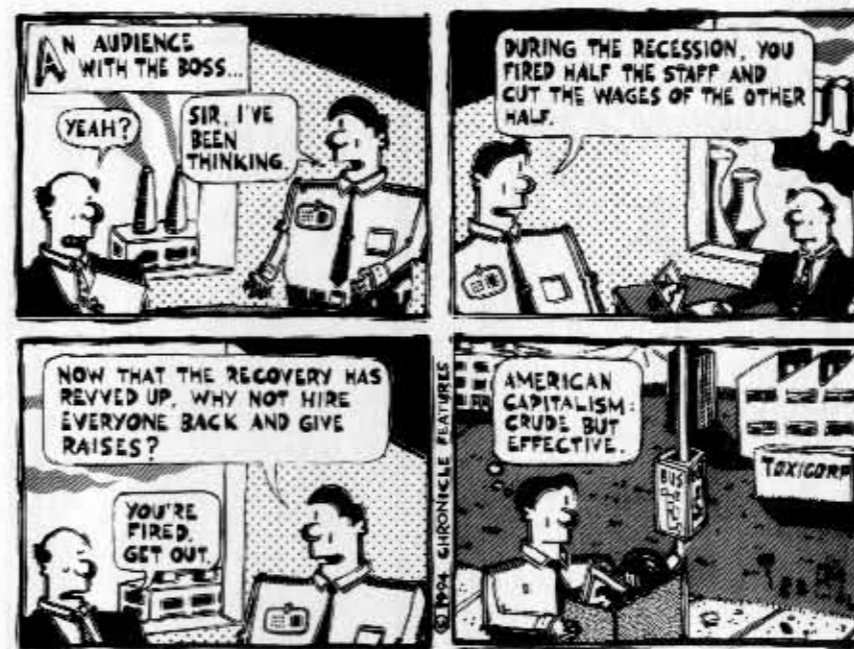
Muutoin Marvel on ilahduttanut tänä keväänä vanhojen supersankarisarjakuvien uusintapainoksilla. Essentials-sarjassa on julkaistu pehmeäkantisena muun muassa Stan Leen ja Steve Ditkon Hämähäkkimiestä, Leen ja Jack Kirbyn Dr. Stranges ja saman kaksikon Thoria. Joukossa on yllätyksiäkin - kuka olisi arvannut, että jonakin päivänä nähtäisiin Kostajien vähipätoisen sivuhahmon ympärille koottu Antman-albumi?

Kuvitetut klassikat palaavat aina uudestaan, muodossa tai toisessa. Tällä kertaa yrittäjänä toimii Eureka Productions.

© George Herriman

© Ted Rall

Ted Rall on keski-ikäinen vihainen mies, joka on toimittanut kirjan uudesta amerikkalaisesta poliittisesta sarjakuvasta.

Graphic Classics -sarjan kahdessa ensimmäisessä albumissa mukailaan Arthur Conan Doyle ja Edgar Allan Poea tarinoita. Käsikirjoittajina ja piirtäjinä toimivat muun muassa Clive Barker, Mark A. Nelson, Richard Sala ja Spain Rodriguez.

Vuore Sarjainfossa uutisoitiin, että Egmont lopettaa Ruotsin Madin julkaisemisen. Näin kävikin vuodenvaihteessa, mutta ainahan päätöksään voi muuttaa. Lehti on alkanut juuri ilmestyä uudelleen, runsaan negatiivisen palautteen johdosta.

Mad-lehden kilpailija Cracked on ollut pitkään henkitoreissaan. Lehden 356. numero ilmestyi kesäkuussa 2001. Sen jälkeen muun muassa palkkionmaksuun, jakeluun ja pernarutoukkaan liittyvät ongelmat ovat siirtäneet seuraavan numeron ilmestymistä. Usein Madin hiilipaperikopioksi syytettyä Crackediä on vuosien varrella avustanut koko joukko huipputekijöitä, tässä mainittakoon Don Martin, Will Elder, Steve Ditko, John Severin, Daniel Clowes, Peter Bagge ja Bob Fingerman.

Tuottelias vanhan amerikkalaisen sarjakuvan tuntija Robert C. Harvey on jälleen julkaissut kirjan. Vuore vuonna ilmestyi teos meksikolaisen Gus Arriolan sarjakuvista, nyt on vuorossa haastattelukirja Milton Caniffista. Milton Caniff - Conversations kattaa Steve Caryonin ja Terry and the Piratesin isän koko 50-vuotisen uran. Caniff kertoo kirjassa taiteestaan, piirrostekniikastaan, motiiveistaan ja vaikutteistaan. Joukossa on tietysti myös harvinaisia sarjakuva- ja piirrosnäytteitä.

NBM:ltä pitäisi olla juuri ilmestynyt kirja nimeltä Attitude: The New Subversive Political Cartoonists. Ted Rallin toimittama kirja esittelee amerikkalaisen poliittisen sarjakuvan uuden ja vimmaisen sukupolven. Nuorten ohella myös keski-ikäiset vihaiset miehet pääsevät ääneen. Kirjassa on sarjakuvia, pilakuvia ja haastatteluja muun muassa Peter Kuperilta, Tom Tomorrow'ltä, Lloyd Danglelta, Rallilta itseltään sekä paritakymmeneltä muulta tekijältä.

Vaikka Lewis Trondheimin kaksi McConey-albumia (Lapinot englanniksi) tai seitsemän Nimrod-lehteä eivät olekaan myyneet häävisti, yritykset saattaa mestarin taidot laajempaan tietoisuuteen jatkuvat. Syksyllä Fantagraphicsilta ilmestynneen jälleen uusi Nimrod. Samanaikaisesti NBM on alkanut julkaista Trondheimia. Kahden kuukauden välein ilmestyvässä Oddballz-lehdessä julkaistaan kahta eri sarjaa, McConeyä ja Trondheimin yhdessä Manu Larcenetin kanssa tekemää Astronauts of the Futura. NBM aikoo julkaista lehtensä myös Trondheimin ja Joann Sfarin Ranskassa hyvin menestyneitä Dungeonia (Donjon).

Itävaltalaisen Thomas Ottin sarjakuvat pääsevät laajempaan levytykseen, kun hänen albuminsa Greetings from Hellville ja Dead End ilmestyvät englanniksi. Ottin useimmiten täysin sanattomissa tarinoissa ei tosin ole kauheasti käännettävää, mutta levytyksen kannalta virallinen Amerikan-julkaisu on toki hienoa ja semminkin kun se voi merkitä myös sitä, että tällaisista sarjakuvakaupoista saa Ottin moderneiksi kauhuklassikoiksi muotoutuneita albumeita.

Myös Enki Bilalin julkaiseminen albumina englanniksi jatkuu. Kevään aikana Humanoides Publishing julkaisi kaksi miehen 1970-luvun tarinoita sisältävää albumia. The Cruise of Lost Souls -albumin on käsikirjoittanut Pierre Christin,

© Giraud

Val Kilmer näyttää luutnantti Blueberryä.

Memories From Outer Space lyhyet tarinat ovat Bilalin itsensä kynäilemiä.

Viime kesänä kuolleen Morrisin viimeiseksi Lucky Lukeksi jäi Egmontin keväällä julkaisema Lännen legenda. Edelleen hyvin myyvä sarja saa tietysti jatkoa. Morrisin piirtäjän työtä tulee jatkamaan AchdÉ. Seuraavan, vuoden 2003 lopulla ilmestyvän albumin käsikirjoittaa Laurent Gerra. Lucky Luke -albumia on myyty maailmalla pitkälle toistastaa miljoonaa kappaletta. Ei siis ihme, että varjoaan nopeammin ampuvalle michelle räätälöidään omaa huvipuistoa. Vielä tänä vuonna avataan Portugaliin, Lissabonin lähellä sijaitsevaan Palmelan kaupunkiin lähes 80 hehtaarin kokoinen Lucky Luke -huvipuisto.

Ranskan Aku Ankka, **Picou Magazine**, on ottanut pahan pojan povelleen. Underground-veteraani Charlie Schlingo on aloittanut Picoun kuukausiliitteen CoinCoinin (eli Kvaak Kvaak) päätoimittajana. Kuukausiliitteen tarkoituksena on mitä ilmeisimmin hämmäntää kiltteihin Aku-tarinoihin tottuneiden pilttien mieltä. Ainakin ensimmäisistä oikeista, koskaan julkaisemattomista lukijakirjeistä päätellen tässä on onnistuttukin. Schlingo on tilannut liitteeseen tarinoita vanhoilta hummauskavereiltaan, joiden joukossa on jokunen tekijämieskin, muun muassa Frank Margerin, Max, Jano, Stephane Rosse, Florence Cestac ja Killoffer.

Viime vuonna Sarjainfossa uutisoitu **Blueberry-elokuva** toteutunee, vastakaisista huhuista huolimatta. Sitä on nimittäin alettu kuvata toukokuussa Meksikossa. Ohjaajana toimii Jan "Dobermann" Kounen. Blueberryä näyttää Val Kilmer. Muissa rooleissa nähtäneen muun muassa Dennis Hopper, James Coburn, Christopher Walken, Milla Jovovich ja Vincent Cassel.

Animaatio

Animaatio pärjäsikin **Tampereen 32. lyhytelokuvajuhlilla** mukavasti. Kansainvälisen lyhytelokuvakilpailun Grand Prix-palkinnon voitti festivaalin vieraanakin ollut Phil Mulloy animaatiollaan *Invasion* (Iso-Britannia, 2001). Tuomariston sanoin *Invasion* "ennakoi viime syyskuun tapahtumia ja esittää omaperäisen ja totuudenmukaisen näkemyksen ajastamme. Elokuva on synkkä mutta samalla humoristinen kuvaus vakavasta aiheesta, joka koskettaa meitä kaikkia." Kotimaisen sarjan pääpalkinnon sai Christian Lindbladin vaha-animaatio *Eläkään markkinatalous!* (Suomi, 2001).

© Morris

Turkuun perustetaan Suomen ensimmäinen täysvalmiuksilla varustettu animaatiostudio. Studioon palkattava 5-6 hengen perustuotanto valmistaa tilauksesta piirroksia, pala- ja tietokoneanimaatiota. Hankkeen taustalla ovat muun muassa Turun Teknologikeskus, Turun Taideakatemia sekä animaatiotuotantoyhtiöt Email Cartoon Ab ja Epidem Zot.

Suomalaiseen *Turilas ja Jäärä* -nukkeanimaatiosarjaan kuuluva elokuva *Purkkapäivä* on voittanut lyhytelokuvien pääpalkinnon Ranskan Laonissa pidetyillä kansainvälisillä lasten ja nuorten elokuvafestivaaleilla. Elokuva on ohjannut Mariko Härkönen ja Ismo Virtanen.

Hayao Miyazakin uusi animaatio *Spirited Away* (Sen to Chihiro no Kamikakushi, Japani 2001) yllätti elokuvaväen iloisesti helmikuussa. Se nimittäin voitti Berliinin elokuvajuhlien Kultaisen karhun, ensimmäisenä animaationa kautta aikojen. *Spirited Away* on menestynyt lippuluukuillakin loistavasti. Animaatio nousi viime vuonna Japanissa kaikkien aikojen katsotuinna elokuvaksi ohitettua jopa *Titanicin* ja miehen edellisen elokuvan *Princess Mononoken*.

"Huhut kuolemastani ovat vahvasti liioiteltuja", voisi Homer Simpson tokaista Mark Twain -vinaan tavoin. *London Financial Times* -lehti väitti keväällä, että *Simpsonit* loppuu, koska tekijöiden on entistä vaikeampi keksiä yllätyksellistä huumoria sarjan jaksoihin. Kieltämättä väkisin vääntäminen on näkynyt Simpsonissa jo vuosia, mutta eihän nyt tv-sarjoja tason vuoksi lopeteta. Matt Groening kiisti Reuters-uutistoimiston haastattelussa väitteen jyrkästi. Hänen mukaansa vuonna 1989 alkanutta sarjaa aiotaan jatkaa vielä vuosien ajan, sillä katsojaluvut ovat nyt parempia kuin koskaan. Tähän mennessä Simpsonia on tehty 300 jaksoa 13 tuotantokauden aikana. Hämmennystä sarja kykenee edelleen aiheuttamaan, ainakin siitä päätellen, että Brasilian matkailuviranomaiset raivostuivat taannoin Rio de Janeiroon sijoituvasta jaksosta, jossa kaupunki kuvattiin rottien ja katurikollisten pesäpaikkana.

Napa

COMICS

Napa 03

Sarjakuvantologia 1999, 70 sivua. Piirtäjä Martin Törn Dieck (GER), Killoffer (FRA), Kati Rapi, Riku Vuoni, Jenni Rope, Terhi Numminen, Kari Lahtinen, Tommi Musturi, Ville Pynnönen, Jussi Karjalainen ja Teemu Västänen. €5 / £3 / \$6

Napa 04

Sarjakuvantologia 2000, 58 sivua. Engl. käännökset. Piirtäjä Caroline Sury (FRA), Guillaume Reynard (FRA), Laurent Meier (CH), Jenni Rope, Terhi Ekeborn, Kati Tukiainen, Viiniki, Kati Rapi, Maartti Hohlari, Jonias Reijonen, Jussi Karjalainen ja Sanna-Mari Pirkola. €5 / £3 / \$6

Unikurkiäälä

/ Ville Pynnönen
150 sivua. Painajaismainen malja lapsuudenmuistoksi. Komea graafinen esikoe-sarjakuva-albumi. €7.50 / £4.5 / \$9

A Cow's Dream

/ Terhi Ekeborn
70 sivua. Engl. teksti. Unenomaisen ja kaunis esikoe-sarjakuva-albumi. €6.70 / £4 / \$8

Kinomatti

/ Jenni Rope
120 teollisivua.
Hurja esikoe-animaatioidja.
€5.70 / £4 / \$6

Postimaksu sisältyy hintoihin. Ilmoita tilauksesta meille sähköpostitse osoitteeseen jennirope@hdmml.com ja maksa suoraan tilille [tilille Sampo 00077-8457369](https://www.sampo.fi/tili/00077-8457369). Voit myös lähettää rahat ja tilauksen kirjeitse.

→ Napa
PL 164.00511
Helsinki

WELCOME.TO/NAPA